

Трибуна вільного
українського слова
на вільній
американській землі

Адреса
Редкації і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
4-0237
Тел. УНІ: HEnderson 4-1016

ЗДА АКТУАЛІЗУЮТЬ СПРАВУ БУДОВИ ЕЛЕКТРИВНИ НА РІЦІ СТ. ЛОРЕНС

АЙЗЕНГАВЕР УПОВНОВАЖУЄ НЬЮ-ЙОРКСЬКИЙ
СТЕЙТ БУДУВАТИ ВОДНУ СПОРУДУ НА СПІЛКУ
З ПРОВІНЦІЄЮ ОНТАРІО

Вашингтон. — Президент Айзенгавер видав виконне розпорядження, яким дозволяє стейтові Нью-Йорк спільно з канадською провінцією Онтаріо будувати водну споруду на ріці св. Лаврентія. Стейт Нью-Йорк діятиме в імені ЗДА під час будови цієї могутньої водоелектричної станції, будова якої коштуватиме 600,000,000 доларів. Ця гідроелектрична продукуватиме річно 12,600,000,000 кіловат-годин електричної енергії. Але поки можна буде приступити до будови, Апеляційний Суд ЗДА мусить вирішити скаргу Товариства Пенсильванських Вуглепроми і с. лавців, які внесли протест проти побудови цієї споруди. Державний секретар Доллес заявив канадському міністрові закордонних справ Лестеру Б. Пірсові, що старастяся про швидке рішення суду в цій справі. Будову ж

ють розпочати навесні. Уряд Електричної Енергії Нью-Йоркського стейту має видати на цю будову 314,000,000 доларів. Він випустить для цього бонди, які сплачуватиме провідник 50 років. Водно-електрична станція знаходитиметься на ріці св. Лаврентія між американським містом Масенна та місцевістю Корваллі в Канаді, і поставитиме електрику для стейтів Нью-Гемпшир, Вермонт, південний частини Нової Англії та двом третинам східного стейту Нью-Йорк. Від уряду Нью-Йоркського стейту планують якнайшвидше визначити інженерів, які мають займатися цією будовою. Від уряду Канади цією будовою займається Водно-електрична Комісія стейту Онтаріо. Будову цієї водно-електричної станції не треба мішати з будовою водного шляху на ріці св. Лаврентія, яку провадить сама Канада.

ПРЕЗИДЕНТ ШАСЛИВО „ВРЯТУВАВСЯ“ ВІД „БОМБОВОГО НАЛЕТУ“

Президент Двайт Д. Айзенгавер (зправа) виходить із бомбового схоронища в Білому Домі, в якому він швидко „перемігся“ інсценізований вперше на повну скало „бомбовий налет“ на столицю. Разом з президентом виходять із схоронища члени його штабу. Під час виходу на Вашингтон „скинено“ дві фінтвни „атомові бомби“.

Айзенгавер у схоронищі під час пробної атаки на Вашингтон

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і пані Айзенгаверова зішли з притилугує-ске схоронище під час вправ притилугує-ської оборони в Вашингтоні, коли 500,000 урядовців і школярів мусили ховатися від летючих „ворожих атак“ на столицю. Президент перебув цей час у схоронищі, що знаходиться під Білим Домом. Це були перші вправи притилугує-ської оборони з другою світовою війною. Ніхто не був поранений, але команда урядовців офіційно „втрапила“ на 150,000 осіб, коли б це був не пробний, а дійсний ворожий налет.

Дентисти проти несумлінних реклам

Клівленд, Огайо. — Товариство Американських Дентистів на своїх річних зборах гостро виступило проти несумлінних реклам, що їх друкують та оголошують в радіо, пресі та телевізійних програмах деякі фірми, вихваляючи свої засоби для плекання зубів. Присутні на цих зборах делегати від 70,000 зубних лікарів однодушно виступили проти рекламування недобро-якісних засобів для плекання зубів і ствердили, що ці реклами загрожують здоров'ю нації. Резолюції зборів закликають несумлінних проду-

„ДЕНЬ НЕВІДОМОГО ПОЛІТ'ЯЗНЯ“ — ВАЖЛИВА ЗБРОЯ В АРСЕНАЛІ ВІЛЬНОГО СВІТУ

Нью-Йорк. — „Ми вибрали 7-го листопада в припущенні, що цей день, присвячений пам'яті Невідомого Політичного В'язня, послужить важливою і успішною зброєю в духовному арсеналі вільних націй“ — пише Іван Гербен в „Нью-Йорк Тайміс“ з 6-го листопада, коментуючи редакційну статтю цієї газети у зв'язку з останніми повідомленнями про страшний варварства комуністів в Кореї, жертвою яких впадо 30,000 альянських полонених. Як уже повідомлено, Міжнародний День Невідомого Політ'язня буде проголошений на окремій імпрезі, яку влаштує Вільна Міжнародна Федерація Бувших Політ'язнів то-тальтарних режимів в Нью-Йорку, в Гонтар Каледж при 695 Парк Евенею (між 68 і 69 вулицями) в суботу, 7-го листопада о год. 11-й перед полуднем. Протекторат над цією імпрезою перебрало місце-ве Бюро Вільної Європи. Український Конгресовий Комітет, ДОБРУС та інші українські організації долучилися до цієї акції Дня Невідомого Політ'язня і закликають український загал, зокрема численних бутих українських

Криваві демонстрації на вулицях Тріесту

Трієст. — Впродовж двох днів відбувалися у Трієсті вуличні демонстрації у користь Італії, започатковані святочними маніфестаціями з приводу 35 років перемоги Італії в першій світовій війні. Трієстська рада праці проголосила була 24-годинний страйк, однозгідний з подібним страйком у цілій Італії. Маніфестації перетворилися у криваві заворушення, коли між демонструючими студентами і поліцією прийшло до зудару недалеко римо-католицької церкви св. Антонія. Поліція старалася розігнати кількост студентів. Тоді студенти перевернули декілька поліційних „джипів“ і вантажних авт. Коли не помогло обливання юрби струмами води із пожежних машин, поліція відкрила вогонь, причому вбито одного 17-літнього хлопця й одного старшого прохожого. Італійський посол в Трієсті, англійський генерал Вітертоном, проти звинувачення поліцією пальної зброї. Ці криваві демонстрації відбулися в зоні „А“, що І альянти обіцяли передати Італії.

Комуністи в Кореї погодилися передати справу переговорів в руці підкомісії

Токіо. — Комуністичні делегати в Памунджомі несподівано погодилися на пропозицію делегата 16-ти альянських комбатантських держав з корейської війни, Антура Діна, щоб справу денного порядку підготовки ради для скликання політичної мирової конференції про Корею, — передати підкомісії. Вибрано по двох делегатів з обох сторін, які мають знайти вихід із того сліпого кута, в який зайшли розмови. Комуністи, як відомо, хотіли, щоб спершу говорити і вирішити допущення до політичної конференції „нейтральних“, а А. Дін настоював, щоб цю справу передати самій конференції, а тепер погодитися щодо часу і місця, де конференція мала б відбутися. Це є перша „уступка“ комуністів за 10 днів безплідних сварок. — Процедур „переговорування“ відложено знову на два дні. Досі „переговорувано“ тільки 2,224 положень неперототів, з яких лише 3% рішили репатріюватися. Цю процедуру переврано тому, що комуністи раптом зажадали, щоб Невтральна Комісія прирела перед „переговорування“ знову китайців, і то якраз з того бараку, який відмовився явитися на „переговорування“. Коли на останньому засіданні комуністичні „переговорувачі“ зажадали від Невтральної Комісії, щоб індійська сторона силою відталагувала неперототів, що ними вони задулювали собі вухо, навіть польські і чеські члени Невтральної Комісії заявили проти такого домагання.

74 литовські письменники й журналісти — вбиті або вивезені

Товариство Литовської Преси (Литавіс Пресс Соцаїті) оприлюднило листу 74-ох вбитих, або заарештованих, катуваних інвезених литовських письменників, поетів, видавців і журналістів від 17 червня 1940 р., коли то вперше у другій світовій війні совєтська червона армія зайняла була Литвію. Вночі на 14 червня 1941 важкі вантажники, ескортовані червоноармійцями, їздили від дому до дому, від міста до міста, й забирали чоловіків, жінок і дітей. Вивезено тоді до совєтських концетраційних таборів невідомої праці понад 14,000 литовських науковців, учителів, священиків, музикантів, артистів, мистців, колишніх старшин і взагалі інтелегентів. Вивезли тоді й останнього президента Литви, професора Карліса Ульманіса. Товариство Литовської Преси, покликуючись на таку саму поведінку Совєтів у всіх окупованих ними країнах, переслало на руки конгресмена Керстена, а також до Об'єднаних Націй, список знисених Литовських лотиських письменників і журналістів.

Голова англійської Церкви таврує американських жидів

Лондон. — Архископ Порку, традиційний політичний речник англійської Церкви, заявив, що „жидівські голоси в Нью-Йорку мають парализуючий вплив на Об'єднані Нації в жидівсько-арабському спорі“. Водночас цей протестантський архископ північної Церкви в Англії, д-р Свіріл Гарбет, гостро нагавував Ізраїль за „криваву масакру арабських чоловіків, жінок і дітей“ у напад на прикордонну оселю Кіб'я в Йорданії. Була промова архископа була гострим протидієвським виступом і в об-

СОВЕТИ НЕ ХОЧУТЬ ВІДПРУЖЕННЯ В СВІТІ

Вашингтон. — Після негативного розгляду совєтської негативної відповіді на пропозицію трьох західних великодержав з 18 жовтня ч. р. в справі зустрічі на спільній конференції в найближчий понеділок у швейцарському містечку Люгано для вирішення дальшої долі Німеччини й Австрії, — американські авторитетні чинники прийшли до висновку, що ця остання московська нота є ознакою нового періоду совєтської тактики. Ці авторитетні американські чинники у Вашингтоні заявляють, що ця совєтська нота виглядає наче закінчення короткої, але „підбадьорливої“ ери, що позначалася скромними миролюбними заявами й маленькими концесіями Москви, почавши від смерті Сталіна з-перед 9-ти місяців. Загальний висновок такий, що одержана у Вашингтоні в останній вікторії совєтська нота є ясною й виразною відмовою совєтів переговорювати у важливих справах над відпруженням теперішньої міжнародної ситуації на умовах, що їх могли б прийняти західні альянти. Закордонні дипломати у Вашингтоні погоджуються з американськими урядовими чинниками, що ця остання совєтська відповідь є найбільш негативною, як її колинебудь дістали досі західні держави на подібні попередні пропозиції. Все ж відчувасться, що Совєти хочуть „залишити відкритими двері“ для можливої будучої конференції, але в такому часі, коли це буде їм вигідно. Підкреслюють, що совєтська нота робить враження, наче вона була чимсь більшим, як тільки відмовною відповіддю: це, мовляв, з'ясування взагалі совєтського політичного становища, а пропагандна ціль стоїть в даному випадку на другому місці. Значні совєтських відносин стверджують, на основі аналізу совєтської ноти, що Москва в такій мірі боїться об'єднання й ланово озброєної Німеччини, що всіми можливими способами буде протиставити всякій іншій розв'язці німецької проблеми, як тільки такий, яка піддавала б об'єднану Німеччину під виключний комуністичний вплив. Водночас, — твердять американські фахівці над відпруженням справ, — Москва буде тепер ще енергійніше намагатися розколотти єдиний західно-альянтський фронт, головню „м'якою політикою“ у відношенні до Франції, підсучуючи французьку нехті до німців.

Іден домагається прискіпити здійснення пакту оборони

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ, промовляючи в палаті громад у зв'язку з останньою совєтською відмовою взяти участь у проєктованій конференції „чотирьох великодержав в справах Німеччини й Австрії“, заявив, що ця совєтська відмова не залишила західним альянтам іншого виходу, як тільки завершити свою військову оборону й заігнати співпартію Західної Німеччини з Північно-Атлантийським Пактом. Міністер Іден ствердив, що совєтська нота поклала на теперішній час край переговорам між Заходом і Сходом у справі Німеччини. Британія, заявив Іден, готова далі обговорювати справу Німеччини й Австрії в кожному часі й місці без особливих передумов. Але совєтська нота загасила надії з останньої весни, що можна буде досягнути відпруження міжнародної ситуації, бо „трудно віднайти будь-який доказ, що совєтський уряд змінив свою засадничу ворожість до західних народів“. Іден ствердив, що „переворот“, який стався в совєтській ноті, у справі переговорів про Німеччину, є „невідповідальний і неприйнятний“. Совєтська нота, мовляв, замість утруднити, радше облегчила тепер здійснення оборонного європейського пакту. Правда, Іден, як і всі інші члени промови, що виступили в парламенті, погоджувався, що англійці хочуть миру й жагуче бажують безпосередніх переговорів із Совєтами для пологдження міжнародних конфліктів. Проте, поклинаючись на останню совєтську ноту, Іден рішуче закликає європейські держави ратифікувати європейський пакт оборони, що включає німецькі дивізії до спільної європейської армії.

Нова харчова допомога Америки Берлінові

Берлін. — З Америки наспів перший транспорт харчів, призначений для західнонімецьких і взагалі західнонімецьких по т. р. буючих осіб, як Різдвяний дарунок. Загалом ЗДА призначили 12,700,000 фунтів харчів, що будуть роздані пакунками по 12 до 16 фунтів. Іх дістануть коло 2 мільйонів німецьких родин. Розподілом займуться самі німці. Американські планують вивантажувати із кораблів в Бремені перших 130 тонн харчів з новою допомогою програми американського уряду. Зокрема, Міжнародний Допомоговий Комітет признав для західних берлінців 1 мільйон фунтів масла: його закуплять в ЗДА з приватних американських фондів. Сама західнонімецька влада виготовляє план допомоги потребуючим на найближчу зиму.

В СВІТІ

● Віце-президента Нікола привітали в британській колонії Гонт Конг на південно-східному побережжі Азії 19 гарматними стрілами. Він прилетів літаком з Індонезії, де перебував цілий тиждень, приєднавшись, між іншим, воясним діям проти комуністичних партизанів.

● У Швейцарії засудили на рік в'язниці чільного совєтського шпигуна з другої світової війни Рудольфа Ресслера і на 9 місяців його співпартія д-ра Шпігера. Останній обидва перебувають довший час у слідстві в'язниці, їх інвондзі виступає на волю.

● У Камбоджі, одній з трьох автономних країн Індонезії, проголошено короля Норомодона Шіганок національним героем за його посліднюю боротьбу за державну незалежність Камбоджі, хоч і в союзі з Францією.

● В африканській Кенії англійська поліція кілька місяців шукала в джунглях за провідником терористично-націоналістичної організації Мав-Мав, Кібуні Карікі. Врешті таки його схопили і вбили.

● Англійський уряд оприлюднив, що найбільшого літака, який нещодавно злетів, скасує решту дотеперішніх харчових карток і допустить до вільного продажу всіх хлібо-робських продуктів.

● Англійські лейбуристи-соціалісти відіслалися зв'язку із так зв. прогресивною партією у Гвіані. Вони відмовилися підтримувати претенції, що їх згодушував лідер цієї партії д-р Джаган проти припинення важності конституції в Гвіані і надання надзвичайних прав англійському губернаторові. В об'єднанні до своїх місцевих в'їздів в Англії, лейбуристи нагавували прогресивну партію у Гвіані за її прокомуністичні тенденції.

● Генерал Грунттер, головний командувач військ НАТО, заявив, що ще ніколи не було таких добрих відносин, як тепер, на реалізацію плану європейської армії включно з німецькими дивізіями. Грунттер відвідав Бельгію і був прийнятий бельгійським королем Водуеном.

● Совєтський морський капітан Філіп Креков став перед японським судом, формально обвинувачений у порушенні принципів про імміграцію, а фактично за шпигунство. Японці мають ще після діляти закону, що карає би за шпигунство,

3 осіб згинувли в копальняній катастрофі

Вернал, Юта. — 3 робітники згинувли в копальні німків Американ Гілсонайт Ко, в якій стався експлозія і пожежа. Гілсонайт по-

В АМЕРИЦІ

● 800 урядовців Північно-Західних летунських ліній почали страйк, домагаючись підвищити платні. Між ними урядовцями першим пікетувальником був Гаролд Росс Гарріс, мол., син директора летунських ліній.

● Нью-Йоркський відділ Об'єднаних Світових Федералістів, апаровує в залі Карнегі пам'яті воїнів — членів усіх націй, які згинувли в останній війні. Предсідником на цих зборах буде генерал бригади Телфорд Тейлор, американський прокуратор на процесі в Нюрнбергу.

● Простують збільшити оплати за надання урядових дозволів і свідоцтв, — як про це повідомляє Джозеф М. Дадж — директор Бюджетного Бюро. Під висика має настати в найближчому році.

● Підземка в Нью-Йорку дістануть 200 нових вагонів, які коштуватимуть 24,896,225 доларів. Ці нові вагони поліпшать рух на підземках і зменшать переповнення, яке тепер панує на всіх лініях підземки, головню під час їзди до праці і повороту додому.

● Державний департамент повідомив про звільнення з праці 308 американських службовців, які загрожували безпеці країни. Крім цього звільнено 178 чужинців, які працювали в закордонних станіях цього департаменту.

● Східна Комісія ствердила, що під час експлозії на літакопосці „Лейтні“ в бостонському порті не було саботажу. Під час цієї експлозії згинувли 37 осіб.

ПЕРШИЙ СІНГ В ШІКАГО

Після гарячого літа та незвичайно лагідної погоди в жовтні, приходить на зміну холодна осінь і зима. В деяких стейтах вже впаав перший сніг. Фото, що виглядає наче зимова поштова картка, представляє красуню з Шікаго, де в останньому впадо три інчі снігу, сильно обнизили температуру.

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha рік	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$12.00	One year	\$12.00
Ha рік	\$6.50	Six months	\$6.50
Ha рік	\$3.50	Three months	\$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незадоволені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПАПЕРОВА ЗАСЛОНА

„Як є потрібна для риби вода, для птаха крила, як спрагненому вода, голодному хліб і як кожному потрібне повітря, так само і для нас, розсіяних тут українців, треба такої народної організації, до якої кожний українців, де б він не був, міг належати.“ Цим поетичним порівнянням пригтовляла „Свобода“, вже у виданні з 1-го листопада 1893-го року, грунту під організацію Українського Народного Союзу. Від того часу минуло 60 років. Український Народний Союз виріс у могутню організацію з десятками тисяч членів і мільйонами доларів майна, американська земля відкрилася густо сіткою різноманітних українських організацій, українських святинь та українських народних домів, але в теперішніх обставинах виникає потреба чогось такого, що було б для нашої спільноти в цій країні таке, як „для риби вода, для птаха крила...“

При всій нашій організаційній охочості та розгалуженості, при всій нашій багаторічній активності, при всіх наших численних акціях, кампаніях, академіях, святах і зборах, на ділі кожний з нас відчуває якусь дивну задуху, якійсь браком свіжого повітря, яке можна б втягнути повним легеманом і відчувати полегшу від цієї задухи.

Думасмо, що не помилимося, коли скажемо, що ця наша задуха має свою причину в тій залізній заслоні, якою ми відгороджені від життя й змагань українського народу на рідній землі. Величезній більшості членів нашої спільноти в цій країні живе тепер — в порівнянні з минулим, а в багатьох випадках ще з нещодавно минулим — наче в казці. Мають добре платню працю, мають гроші та всі вигоди, в які так багате американське життя. Але це справи не змінили й раніше чи пізніше кожний з нас, що дихав українським повітрям, відчуває ту задуху, яку має брак зв'язку з життям, творчістю й змаганням рідного народу, що, хоч в неволі та в страшних обставинах окупантського терору, все ж таки не втрачає віри й не опускає рук, але змагається за свої права та за краще майбутнє.

При цьому спостерігається страшний парадокс. Українська спільнота в своїх країнах вільного світу, зокрема американській Україні, роблять все, що вміють і можуть, щоб розбити залізну заслонку. Влаштуємо маніфестації й акції, видаємо літературу, ведемо великі акції, поширюємо правду про Україну й на всі наші голоси закликаємо до розбиття залізної заслонки, бо в цьому добачаємо рятуючий не тільки українського та інших поневолених народів, але й всього вільного світу. Рівночасно вразок, що через наше внутрішньо-політичне розбиття та нашу внутрішньо-політичну суперечності й антагонізми, ми часто самі створюємо — кажучи для відміни — паперову заслонку та відгороджуємо себе нею від рідного народу і його змагань, скріплюючи цим ворожу залізну заслонку й згущуючи цим же більше ту задуху, яка давить наші груди через нестачу свіжого, рідного повітря.

Кожний, хто інтересується українським життям, знає, в чому діло. Факт, що існує зв'язок між українцями у вільному світі й українським вільним підпіллям в Україні. Факт, що свого часу до нас у вільному світі пробивалися героїстичні підпільники висланники того руху, і с дані, що вони, хоч і в меншій кількості, рідше і з більшим трудом, пробиваються й сьогодні, приносячи нам правдиві вісті з рідного краю. Звичайно, тільки дещо з того надходить до публікації, щоб не зраджувати порогові таємниці української боротьби, але в інших обставинах можна б бодай час від часу і в межах доцільності відкрити вікно й відхинути того свіжого повітря, яке сильно скріпило б організм української спільноти по цей бік залізної заслонки. Тим часом, через внутрішню суперечності й антагонізми та через політичну короткозорість створено ту паперову заслонку, бо ще поки ворог віддавав би якусь брехню, щоб опубліковану вістку заперечити, то це вже зробили б самі розгатовані українські „середовища“, навіть не здогадуючи собі справи з того, що вони самі себе думать.

Винна в цьому вся українська спільнота, зокрема її провідники, що не потрапили досі, не зважаючи на виразну вимогу широких мас, впорядкувати своїх внутрішньо-політичних відносин і з'єднати в одній політичній репрезентації, бо тільки в той спосіб можна б зліквідувати власну паперову заслонку й тоді теж здалося б найбільш успішно повести наступ на ворожу залізну заслонку.

УРЯДОВІ ВИТРАТИ

Ще поки уряд З'єднених Держав проголосив кількість „державних“ комуністами американських воєн у Корейській війні, приватна організація економічних спеціалістів — Крайове Товариство Плянвання — подала до публічного відома свою оцінку, скільки грошей ціла країна спроможна буде видати річно на свою оборону в мирному часі без надцерблення свого господарства. Виявляється, що ЗДА можуть кожного року витратити по 75 білйонів доларів.

Ця вістка викликала загальне здивування, бо теперішній уряд, поки обняв владу, попереджав населення, що країна не може підтримати річних витрат на оборону вищою круглою 40 білйонів доларів, з додатком десяти білйонів на допомогу іншим країнам. Цифри, проголошені Крайовим Товариством Плянвання, мали набути на увазі підготувати публіку до підвищення витрат на оборону в бюджеті на 1956 рік, який мусить бути складений рік наперед. Плянувачі твердять, що коли б наступний бюджет на оборону досягнув 52 білйонів доларів, то це не буде перешкодою для поширення підприємств, і нема потреби побоюватися, що з причини витрат на оборону обнищить життєвий рівень населення.

Згадані економічні знавці пропонують навіть піддавати думку, що не виключений бюджет в 62 білйонів на оборону, а коли б до того прийшло, то це й в такому випадку залишиться ще стільки грошей, що можна буде їх інвестувати у приватні підприємства для правильного розвитку бізнесового життя. Вони попереджають, що навіть витрати вищою 72-75 білйонів доларів річно на оборону не „скридають“ людей, бо це й тоді можна буде вкладати якусь, хоч і меншу кількість фондів на підприємства, при яких населення знайде доволі праці.

Коли заспокоїлися уми населення, що почало вперше таке сміливе плянвання витрат, несподівано з'явився в пресі вісті з Статистичного Бюро, що в бюджетному році, який закінчився 30 червня 1952, отже саме в минулому адміністративно-скаробовому році, витрати уряду досягли висоти як 101,500,000,000 доларів. Для виснаження сказано, що це стосується всіх витрат: федеральних, стейтових і громадських. Федеральні витрати досягли висоти 70,600,000,000 дол., тобто вдоволь більше, як десять років тому; скомбіновані стейтові й місцеві витрати виносять суму 30,900,000,000 дол., отже втрое більше, як вносили в 1942 р. Статистичне Бюро задало собі праці й обчислює, що все населення поголовно, тобто всі чоловіки, жінки і діти, мусіли витратити на утримання свого уряду по 646 доларів кожне. Із загальної суми витрат в 1952 році 40 білйонів пішло на оборону, а 10 білйонів — на допомогу іншим країнам, на атомову зброю і інші цілі, яких прилюдно не оголошувалися. У протилежності до витрат на оборону, витрати всіх родів уряду на освіту внесли тільки 9,600,000,000 дол., а до цього федерального уряду спричинився су-

мою тільки 300,000,000 дол. Тут треба ще мати на увазі, що уряд затягує великі позички, за які річно самий тільки федеральний скароб платить 5,900,000,000 дол. відсотків.

Оприлюднюючи висоту річних урядових витрат, Статистичне Бюро задало теж про прибутки всіх трьох зазначених родів уряду, обчислюючи їх на 79,100,000,000 дол. З цієї суми вибрас федеральний уряд шляхом податків без прибутків на суспільне забезпечення 59,700,000,000 дол., стейтові уряди збирають окремо 10,000,000,000 дол., а місцеві, тобто муніципальні уряди 9,500,000,000 дол. Відомо, що федеральний податок — це здебільша особисто прибутокний податок; стейти достатньо податок від сигарет і газоліну, а місцевий податок платять звичайно власники домів.

Тому, що на наступний рік передбачається підвищу витрат на оборону, всупереч за-

В. А. Жук

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В ОБОРОНІ ПРАВДИ

Як відомо, Колумбійський університет в Нью-Йорку є одним із центрів формування поглядів на Східну Європу та Совєтський Союз. Російський Інститут, Російський Дослідчий Фонд при цьому університеті та численні доповіді цієї машини, які невинно випускають десятки книжок, розвідок, статей та інших матеріалів, що стають основою студій про відносини на східно-європейському терені не тільки для американської студіючої молоді, але й для наукового та політичного світу.

В рамках такої широкої акції відбулася в дні 29 жовтня ц. р. широко розквітла доповідь проф. Бориса Стеффільда на тему: „Шанси революції в Совєтській Росії“.

Не треба згадувати, що доповідь стягнула велике число студентів та викладачів. Стеффільда, як уродженця Росії, члена бывшего уряду А. Керенського та знавця совєтської проблематики, почала сама доповідь. Після кількох речень можна було бачити, що на сцені з'явився актор старої меншовицької гвардії з-під прапора Керенського. Вже на початку своєї доповіді прелегант поставив твердження, що правдивою революцією, яка мала принести демократію та добробут для працуючих мас Росії, зробила партія А. Керенського. Більше того, Стеффільда, на думку доповідача, дуже мало мас спільного із поняттям революції К. Маркса. Опираючись на Кавтського та інших соціалістичних теоретиків, професор твердив, що соціалізм, а не більшовизм, ставить свободу та щастя людини — індивіда як свою найвищу ціль.

Після такого рожевого вступу, професор перейшов до конкретної теми: відносини в СССР. Треба вже наперед підкреслити, що в усій своїй доповіді б. член уряду Керенського представив слушачам картину, на якій з одного боку — більшовицький режим, а з другого — невільний російсь-

кий нарід, який переносить нечувані страждання. Доповідь була виголошена в такому сенсі, неначе цілий СССР — це російський нарід. Треба однак з почуття справедливості до професора підкреслити, що він у вірному світі представив більшовицьку систему визиску, контролю всіх сфер людського життя, шантажу, страху тощо. В дальшому професор підкреслює, що в Росії (?) існує незадоволення з існуючого режиму, яке виявилось в численних чистках, спротиві селянства, і яке в результаті довело до штучно зорганізованого голоду, жертвами якого було „4 міль. російських (?) селян на Україні“.

Дальші озвучення — це масовий перехід воєнних Червоної Армії до німецького флоту, безперечно, всі ці елементи спротиву, що їх висловлює доповідь — це продукт українців, білорусів, кавказців і ін., а не росіяни, однак професор представив їх навапками. Вудучи експертом (?) совєтської проблематики й офіційних більшовицьких матеріалів, професор не завагає говорити про те, що існує совєтський нарід та „гомо совєтський“, для якого абсолютною правдою є все те, що каже партія й уряд. З жалем згадав доповідь про факт, що така велика еміграція з СССР не може погодитися між собою в боротьбі проти більшовизму.

Годі переповідати тут все, що говорив „знавець“ сході Європи. Треба ще тільки згадати, що реалізуючи свою доповідь, проф. Стеффільда прийшов до висновку, що не зважаючи на всі ознаки невдоволення в Совєтському Союзі, він не вірить у можливість революції в існуючих умовах, а тому пропонує американському уряду зредувати свою внутрішню й закордонну політику в напрямі скріплення можливості співіснування капіталізму й комунізму. Запевнюючи своїх слушачів, що російський нарід є

найбільшим приятелем Америки і Західного Світу та його справедливості й волею, професор закінчив свою доповідь, після якої відбулася дуже цікава та жива дискусія.

Присутні студенти та викладачі ставили питання про можливість зовнішнього впливу на хід подій в СССР, про ефективність „Голосу Америки“ і емігрантських груп, про совєтський вплив в Китаї, Кореї і т. п.

Я нетерпеливо чекав, чи буде хтось боронити Україну й інші неросійські народи, про яких тут не було найменшої згадки, неначе вони й не існують. Довго чекати не довелося, бо зараз же з задніх рядів наш земляк студент Варварів висловив своє здивування, що професор не згадав нічого про неросійські народи, і попросив його висловити свою думку в цій справі. Доповідач, після довгих плутаних висновків, вкінці погодився, що серед інших неросійських меншин українці є найбільш чисельні і, можливо, найменше піддаються впливам совєтського режиму.

В дальшій дискусії забрав слово наш другий студент П. В. Петришин, який закінчив проф. Стеффільдом мільну інформацію американського загалоу, тому, що доповідач будував цілу свою доповідь на тій базі, неначе СССР — це один великий російський нарід. Покликаючись на останній передвоєнний перепис населення в СССР, П. Петришин поінформовав б. члена Керенського та американських слушачів, що згідно з цим переписом тільки 43% населення СССР було російської національності. Отже, тому поняття меншості власного належить до росіян. Не маючи іншого виходу, професор погодився з цим твердженням. В дальшому П. Петришин висловив своє обурення, що доповідач, згадуючи страшний голод на Україні, заявив, що тоді згинуло 4 мільйони російських селян. Як же це так — питає наш земляк, — на Україні гинули російські селяни?

В цьому моменті трапилися цікава сцена, проф. Стеффільда перервав виснаження нашого дискусанта і признаючи йому рацію, попросив його і всіх слушачів вибачити за зроблену помилку. Не зважаючи на це, наш дискусант дав інформацію слушачів про те, що в той час, як в Україні гинули мільйони українських селян, в Москві і в цілій Росії крамничі були повні українського хліба. В той час на залі почувся рух і загальний сміх, що, мовляв, студент поставив професора в таке невинне становище. Не маючи іншого виходу, професор звернувся до П. Петришина з словами: „Ви мабуть в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

ДЕ ТРЕТІЙ ВИХІД?

Як виходить з розмов із останніми вітками з-під Совєтів, після закінчення другої світової війни в настільки підсовєтських народів зайшли поважні зміни. Це сталося відразу зразу, коли на вулицях Харкова, Києва, Одеси та інших великих міст з'явилися безброї та безручні воєнні інваліди, з протягненими за милостинею руками. Селянство, яке перенесло найбільший тягар війни, вважало, що совєтський уряд і партія його обманули, залишивши недотриманими ненависні колгоспи. Не справдилися й надії робітників на те, що гугаган війни розвіє лютий шевинський дур з його стахановщиною та іншими потугами інтелігенції. Інтелігенція, яка завжди була і є в совєтському суспільстві нелюдопасербицею („подумаси, шляпу наді!“), звичайно, настроїв своїх не виявляло, хоч, безперечно глибоко критично оцінює існуючий режим. Про упривілейовану класу Совєтського Союзу — бюрократію, комуністів, енкаведистів та ін. — тут не говоримо.

Як відомо, більшість людей в Совєтському Союзі живуть подвійним життям і ходять у масках. Одним життям живуть вони вдома, в родині, а другим — у фабрики, в установи, колгоспи. На роботі вони носять маску, а здійснюючи їх, приходять додому. Свого часу, коли Остап Вишня був ще гумористом, в одному з своїх фейлетонів він приблизно так переповідав свою розмову з мешканцем планети Марс, що в його особі представляв совєтського громадянина:

— Ну, а як там у вас, товаришу, на Марсі — в Бога вірують?

— Вдома — вірують, а на службі — не вірують... В Совєтському Союзі після смерті Сталіна в настроях населення мали зайти нові зміни.

Привабливі контури НЕП'У, що з'явилися були на совєтських обрідях, вже остаточно розвіялися. А останній пленум ЦК компартії в Москві та пленум П'ї підлохоса — компартії України, ствердили, що москвинський більшовизм і не думав по смерті Сталіна зрікатися своєї цілі — здобуття через світову революцію цілого світу.

З-поза залізної заслонки, немов іскри перед темної ночі, пробиваються щораз нові вістки. Вони стверджують про глибокі зміни в настроях підсовєтського населення —

студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Після закінчення вічача наші студенти заперечували проти такої поведінки передісника. Офіційне закриття вічача в українській? Прошу це раз пробачити мені за мою помилку“.

Наш молодий студент хотів продовжувати свою дискусію, однак передісник вічача, відчувачи прикрі положення проф. Стеффільда, попросив придержуватися порядку, згідно з яким кожний дискусант мусить поставити лише одне питання, а не дискутувати лише про одну справу. В на цьому моменті на залі почувся голос — „Летім ток“, однак передісник все таки задержався при своєму дивно порядку.

Микола Понеділок

„НЕЗАЛЕЖНИЙ ДЕЛЕГАТ“

Через декілька хвилин чергове засідання Восьмої сесії загальних зборів Об'єднаних Націй почне свою працю.

До залу заходить делегація Совєтського Союзу: Вишинський, Малік, Зарубін і Паралкін. Всі крокують насуспішно, із заціпненими зубами із товстими пачками паперів під руками.

За ними показується делегація Совєтської України: Барановський, Паламарчук та професор Кривень. З них жадний не має паперів, хоч всі теж нахмурені і зрозуміло, з затисненими зубами.

Посідає. Андрей Вишинський кашляє. Негайно Малік, Зарубін і Паралкін теж зашархали. Це побачив головний делегат України — Барановський. Він блискучо штовхав Паламарчука, а той Кривень — і всі разом теж з прищиплено трохи показували.

кажи. „Шановне зібрання“.

Я дозволяю.

— Гм... вибачте. Шановне зібрання Об'єднаних Націй... Я, як голова делегації незалежної радянської України, вітаю Вас від українського уряду з Москви.

— З Києва, товаришу Барановський!

— О, так, з Києва. І бачаю...

— Голосніше кажи, Барановський!

— Сесті! І бажано голосніше говорити... щоб —

— Ти вже кричиш, Барановський!

— Сесті! Голосніше говори, щоб не кричати...

— Не плети дурниці! Кажи зараз про прийняття червоною Китаю до Об'єднаних Націй! Надхненно кажи, обурюйся!

— Так точно! Гм... Шановна Сесті! Я обурююся до глибини душі спробою прийняти червоний Китай до Об'єднаних Націй...

— Що ти, Барановський! Навпаки, навпаки!

— Добре, товаришу Вишинський. Зараз, лише бітвентру. Гм... Шановна Сесті,

я вже не обурююся червоним Китаєм... навіть навпаки, радію...

— Бий себе в груди від радості, чусь?

— Чую, Андрею Ягваровичу! Кхи... І б'ю себе в груди, Шановна Сесті!

— Давай далі пропозицію, Барановський!

— Добре. Також виношу пропозицію зняти з порядку денного Восьмої сесії загальних зборів розгляд справи про невільничу працю в Радянському Союзі і в країнах червоної демократії.

— Залиш, Барановський, Радянський Союз, кажи про народні демократії!

— Сесті! Гм... Шановна Сесті, я лише наперед невільничу працю в Радянському Союзі і переходжу до країн народної демократії...

— Що ти говориш, Барановський! На Сибір підем! Про щастливий народний демократії кажи.

— Сесті, казати! Кхи... Сесті! Всі народні демократії підуть на Сибір. Ніякої невільничої праці нема ні в Румунії, ні в Польщі, ні в Болгарії, ні в Юг

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО МАЗЕПІАНУ

20-го жовтня 1953 року в „Свободі“ (ч. 218), з'явилася стаття професора Романа Смаль-Стоцького під заголовком: „Ще раз: Мазепіана в Америці“.

В своїй статті проф. Смаль-Стоцький, на жаль, також подав „декілька неточних тверджень... які в інтересі справи вимагають висвітлення“.

Мене не цікавить теперішня „точка зору“ п. Смаль-Стоцького, „на сьогоднішній день“, але те, що саме і коли він „доряджував Андрієві Лівницькому в інтересах УНР“.

Мене затримували лише ті місця статті, в яких криються безпідставні обвинувачення під адресою мого батька, Андрія Лівницького, якому автор закидає незаконне переконання чужої власності, бо, мовляв, „заступників гол. отамана А. Лівницького той „видимий знак“ — клейнод Мазепі... не був урочисто наложений на рамена і він не був прилюдно проголошений його носієм“.

Цей виступ п. Смаль-Стоцького тим більше жалюгідний, що його докрано в моменті, коли мій батько перебував ще в шпиталі, поволі повертаючись до здоров'я після тяжкої хвороби.

Мені не відомо, де перебував мій батько перед війною. Сам проф. Смаль-Стоцький пише, що „подарував його українській нації в депозиті УНР як відзнаку майбутнього голови нашої держави“. Автор уживає слова „майбутнього“ замість „кожного“, яке стоїть в ухвалі уряду УНР, цитованій далі в тій же статті. Цією заміною автор затемилює питання „законного хоронителя“ мого батька.

Далі проф. Смаль-Стоцький пише в своїй статті, що „в час війни передав його (клейнод) заступникові голови Директорії Андрієві Лівницькому“. Таким чином з ініціативи самого професора Смаль-Стоцького в перших часах німецької окупації клейнод опинився в родині мого батька і, хоч перебував „смієним“ спосібом, проте — і може саме тому — не „зазнав тієї долі, що інші наші національно-культурні цінності, як бібліотека Українського Наукового Інституту в Варшаві чи Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, що були пограбовані гестапом“.

Мені не відомо, що ініціатива перевезу „клейноду“ з Варшави до Праги вийшла від проф. Смаль-Стоцького. Дуже можливо, що ініціатива моєї батьки, які гаряче бажали позбутися цієї знахідки великої в ті часи відповідальності, зустрілася з такою ж ініціативою з боку п. Смаль-Стоцького. Не розумію лише, чому автора „Мазепіани“ так затримувало те, що д-р К. Паньківський вважає Прагу так, як і вважали тоді ми, за „безсумнівне місце“.

Всім відомо, що гітлерівський режим був далеко суворіший у Варшаві, де „комісари гестапо“ могли відвідувати щодня і щовночі кожного, не лише тих, хто був інтернований чи під доглядом гестапо, як Андрій Лівницький чи Роман Смаль-Стоцький.

Клейнод повернувся знов у руки мого батька теж з ініціативи п. Смаль-Стоцького. Кому його Андрій Лівницький має передати на перевезення — і чи має, поки він ще не зрозумів свого становища, як цього хотів би

п. Смаль-Стоцький, — про це рішення не цей останній, а законний репрезентант на еміграції того українського народу, якому клейнод було подаровано. Сам Р. Смаль-Стоцький пише в своїй статті: „Ще справа УНР і Виконного Органу“.

Вірно, що Українська Національна Рада і її Виконний Орган, не зважаючи на всі труднощі еміграційного існування, подікаються цією справою і справді „впровадять лад і порядок в цю ділянку“ та на майбутнє звільнять мого батька від відповідальності за клейнод і тим самим від незаслужених далішніх виступів проти нього в цій справі.

На закінчення мусу ще зазначити, що міркування автора „Мазепіани“ про те, що таку річ можна „заставити чи навіть продати“, є занадто сміливі навіть для такої високої особи як Роман Смаль-Стоцький, професор Маркетського університету і голова НТШ.

Прощу прийняти задоволення моєї глибокої пошани

Наталія Лівницька-Холодна
Нью-Йорк, 31 жовтня 1953

З НАШИХ ВУДНІВ

КЛОПІТ ІЗ ПРОПАГАНДОЮ

Панна Катруся студіює в Колумбійському університеті.

Окрім того, що студіює, старастяся промишляти, де тільки може, українську пропаганду, докладаючи до цього побожного діла багато ентузіазму, доброї волі, а, деколи, й матеріальних коштів.

Зокрема ж невтомно пропагує вона, поміж своїми товаришами — студентками, наше музично-хорове мистецтво.

На концерт одного з наших репрезентативних ансамблів панна Катруся запросила справді інтернціональне товариство: двоє індійців (в національній стріжці), одного бразильця та одного турка з Анкари. Екзотичні гості, сидючи в одній з перших лож, були на залі загальне зацікавлені, а панна Катруся збирала з усіх боків заслужені висловні признання за її культурницьку місію.

Розуміється, ще перед концертом, вона дала гостям вигуртний виклад про наше музичне мистецтво взагалі, а про виконавців

концерту зокрема, а наприкінці встромила кожному в руку обширну програму в англійській мові і сказала:

— А зого я вам не допомагала, про те довідається з цієї програми!

Програма концерту так була подумана, що в першій її частині виконувались пісні поважно-історичного характеру, в другій — побутово-розважові.

Одну з перших пісень програвала зі сцени „Закувала та сива зозуля“, викликаючи, зважайно, серед публіки велике одушевлення і неважко зрозуміти браву. Тільки турок з Анкари не проявляв особливого захоплення... Всаміт носів в програму і мовчав. А там же був напружаний в скорості текст пісень, екслюзіо з словами: „Гей, як загнали турецькі султани, веліли не дуже кувати кайдани“ (це — англійська — „The ordered that the chains of the prisoners be doubled“).

Сидячий поруч турка темпераментний бразильєць, штовхнувши його легко під бок і піднявшись на нього насмішливо... Турок відвернувся головою й похеронів. Панна Катруся тротиком зблідла.

Так склалося, що однією з наступних тожок була пісня „Ревуть-стогнуть гори-землі...“ І знову в програмі стояло докладно перекладено, як важко плакали-тужили козацькі в турецькій неволі. Текст кінчився словами: „The whole choir implores God to help the prisoners who have been enslaved by the Turks“.

У дальшому п-ні Павлюковська з'ясувала життя українських громад у Франції й Бельгії. За порівнянню кошти час вона мала змогу відвідати всі важливі осередки нашого життя в цих країнах та пізнати їх проблематику. У наших поселенців завважується зріст громадської свідомості, а недавнє посвячення пам'ятника Гол. Отамана було блискучим доказом активності мас, бо прибули делегати з усіх закутків Франції й Бельгії. Дбають також про збереження молоді при допомозі недільних шкіл та танкових гуртків.

Гірше це представляється в Бельгії, де постійно поселенці відпливають, але й тут уже налагоджується громадське життя того активу, що залишився. Матеріальні умовини життя в тих країнах недостатні, тому й тим більше можна подивляти її організаційний розмах.

Того всього не можна сказати про нашу громаду в Німеччині. Умовини німецької господарки, відсутність зарплатної праці, брак виглядів на виїзд — придавлюють і так слабе самопочуття залишених. Великий відсоток хворих і старих людей робить цю громаду ще менш рухливою. Тому обов'язком наших достатніх поселенців є підтримати залишених своєю увагою до них та матеріальною підтримкою.

Коли подумати, що серед цих умовин, в атмосфері пригноблення, творяться ще культурні цінності, хто знає чи найбільші серед усіх наших громад, коли тут плететься наша політична думка, у формі нарад і з'їздів, тоді треба признати, що в Німеччині є така важливій центр українського життя. Не сміємо дати загинути тим залишеним братам, що допомагають творити цю атмосферу й підтримувати її.

В останньому часі почали залишенці звертати бачну увагу на збереження дитини. Творяться садки і недільні школи по різних скупченнях. Нам слід підтримати їх і в цьому змаганні.

Л. Б.

ВІСТІ ЗІ СФУЖО

ГОЛОВА СУА О. ЛОТОЦЬКА НА ПРИЙНЯТТІ ГРЕЦЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ

Американське жіноцтво має той привілей, що всі короновані особистості, при відвідинках Америки, складають їм окремі візити. Так було з подорожжю голландської королеви Юліяни, так сталося і тепер під час відвідин грецької королівської пари. Генеральна Федерация Жіночих Клубів приймала діля 30-го жовтня у своєму домі у Вашингтоні короля Павла і королеву Фредеріку.

На це прийняття запрошено голів усіх організацій, що входять до Федерації. Від 1947 р. Союз Українок Америки є членом її та тісно співпрацює з її проводом. Тому й зрозуміло, що на прийняття королівської пари запрошено паню Олену Лотоцьку. Враз із головами інших всесексних організацій, що входять у склад Федерації або співдіють із нею — її представлено під час короткої церемонії грецької королівської пари.

Прийняття мало характер популяційного чаю з невимішеною товариською атмосферою. Після короткої гутірки грецька королівська пара відікала в товаристві грецького амбасадора. Присутні же залились враженнями, що залишилися якнайкорисніші.

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА ЗВІТУЄ ПРО ПОІЗДКУ ДО ЄВРОПИ

З такою метою влаштувала Центральна Союз Українок Америки прилюдні збори діля 18 жовтня. В залі Горожанського Клубу зібралась численна публіка, щоб послухати вразені делегати СФУЖО із недавньої поїздки до Європи.

Першу частину доповіді викопило з відомлення про конгрес Світового Союзу Матерей в Брюсселі, що відбувся зпочатком червня. Наша делегати під проводом п. Ірини Зінаїди Витязь зуміла гідно зарекомендувати українку. Фаховий конгрес, що

йшов під гаслом „виховна роль матері“, вимагав фактового виступу й такими були обидва реферати (авторки: Ірина Петрів і Юлія Писарева), що їх відчитано на конгресі. Певний розголос здобув також виступ п. Марії Дими з Канади, що виголосила привіт від українських матерей Канади англійською й французькою мовами.

У дальшому п-ні Павлюковська з'ясувала життя українських громад у Франції й Бельгії. За порівнянню кошти час вона мала змогу відвідати всі важливі осередки нашого життя в цих країнах та пізнати їх проблематику. У наших поселенців завважується зріст громадської свідомості, а недавнє посвячення пам'ятника Гол. Отамана було блискучим доказом активності мас, бо прибули делегати з усіх закутків Франції й Бельгії. Дбають також про збереження молоді при допомозі недільних шкіл та танкових гуртків.

Гірше це представляється в Бельгії, де постійно поселенці відпливають, але й тут уже налагоджується громадське життя того активу, що залишився. Матеріальні умовини життя в тих країнах недостатні, тому й тим більше можна подивляти її організаційний розмах.

Того всього не можна сказати про нашу громаду в Німеччині. Умовини німецької господарки, відсутність зарплатної праці, брак виглядів на виїзд — придавлюють і так слабе самопочуття залишених. Великий відсоток хворих і старих людей робить цю громаду ще менш рухливою. Тому обов'язком наших достатніх поселенців є підтримати залишених своєю увагою до них та матеріальною підтримкою.

Коли подумати, що серед цих умовин, в атмосфері пригноблення, творяться ще культурні цінності, хто знає чи найбільші серед усіх наших громад, коли тут плететься наша політична думка, у формі нарад і з'їздів, тоді треба признати, що в Німеччині є така важливій центр українського життя. Не сміємо дати загинути тим залишеним братам, що допомагають творити цю атмосферу й підтримувати її.

В останньому часі почали залишенці звертати бачну увагу на збереження дитини. Творяться садки і недільні школи по різних скупченнях. Нам слід підтримати їх і в цьому змаганні.

Л. Б.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛИСТОПАДА, о 6. год. веч.

Український Американський Осередок
2965 Carpenter St., Detroit, Mich.КОНЦЕРТ
ГАЛИНА ГАЛІЇ

У ПРОГРАМІ:

УКР. НАР. ПІСНІ, РОМАНСИ, АРІЇ ОПЕР, СТРЕЛЬЦЬКІ ПІСНІ ТА МОДЕРНІ УКРАїнські ТАНГА.

Вступ \$1.00.

Вилети при дверях.

ОКАЗІЙНА ОСІННЯ ВИПРОДАЖА!

Фірма „АРКА“ 48 Іст 7-ма вул. в Нью-Йорку.

НЕЙЛОНИ

НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ ПОНЧОХИ
66/15; 60/15; 51/16, напр. марка „Золота Медала“ (Gold Medal)

3 (три) пари за \$1.98

ІМПОРТОВАНІ ТУРЕЦЬКІ

ХУСТКИ

прекрасні взори, швейцарські, 100% вовняні хустки

від \$2.95

шовкові хустки

від 60¢

турецькі мужеські шаліки у великому виборі

СОРОЧКИ

НА СКЛАДІ ШВАЙЦАРСЬКІ СОРОЧКИ, як також місцевої продукції

від \$2.45

ВИШИВКИ

ВИШИВАНІ ЖІНОЧІ БЛЮЗКИ, обрус, подушки, рушники, сервети, стилеві українські ляльки, хусточки

вже від \$1.25

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВИШИВАННЯ

канва, панам, льняні полотна

за ярд від \$1.25

Нитки ДМЦ — моліне три мотки

тільки 10¢

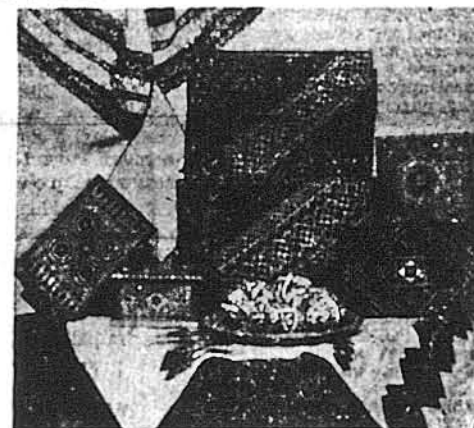
УКРАїнська СТИЛЕВА

КЕРАМІКА

вази, збанки, тарелі, флякони на квіти, свічники, підставки, малі збаночки —

від 98¢

РІЗЬБА

МИСТЕЦЬКІ АЛЬБОМИ, ТРИЗУБ, РАМИ, інкрустовані речі, касетки

вже від \$3.50

Прекрасно розмальовані ПІСАНКИ!

ШКІРЯНІ ВИРОБИ

ІМПОРТОВАНІ ПОРТФЕЛІ, ПОРТ-МОНЕТКИ, манікюр в шкірі, ступ, шкільні торби, папіросниці

від 75¢

ТЕРМОМЕТРИ

ІМПОРТОВАНІ, ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕРМОМЕТРИ зі скалярою Цельсія

\$2.25

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ

Найкращий та серйозний дарунок для Приятелів — це мала машинка до писання марки „Гермес“, (імпортовані зі Швейцарії); українські й англійські марки „Ундервуд“ — найдешевше в „Арка“!

Ціни від \$60.00

РАДІА

нім. марки „Телефункен“ — на короткі хвилі, АМ — ФМ відомих марок „Зеніт“, „Дженерал Електрик“ та інші

від \$19.95

ПАТЕФОНИ

автоматичні (нім. продукції), на всі роди платівок, на 3 (три) скорості, на електр. струм Ей-Сі і Д-Сі,

від \$23.95

ВІЧНІ ПЕРА „ПЕЛКАН“

НАЙКРАЩЕ ВІЧНЕ ПЕРО світової слави — це „ПЕЛКАН“ (14 кар. зол.)

ціна тільки \$11.95

ГОДИННИКИ

Швейцарські мужеські, жіночі, годинники марок „Докса“, Тіссот, Омега, Швабгазен — незабутній дарунок для всіх!

Швейцарські будильники „ЦІМА“, ЦІНА КОНКУРЕНЦІЙНІ!

ПЛАТІВКИ

НАЙКРАЩІ та НАЙНОВІШІ українські платівки в найбільшому виборі завжди одержите в „АРЦІ“

ЖАДАЙТЕ ПОВНОГО КАТАЛОГУ ПЛАТІВОК!

КНИЖКИ

Арка має на складі всі найновіші видання книжок! При купні 3-ох книжок, — одна книжка ДАРОМ!

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА:

КУТЯ, — МІД, імпортовані гриби, мак, андрії під терти — все найкращої якості — одержите, або перешлите Ба. писмою „АРКА“

РІЗДВЯНІ КАРТКИ:

Около 50 різних мистецьких зрізів різдв. карток, в ціні 1.00 дол. за тузін висилає „АРКА“

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

500 різних зрізів укр. і амер. стінних календарів на 1954-ий рік, включно з коштом пересилки і опакування

за штуку 35¢

НАЙКРАЩІ ДАРУНКИ

НА СВЯТА

НА СВ. МИКОЛАЯ

одержите ТІЛЬКИ в „АРЦІ“!

КУПУЮЧИ В „АРЦІ“ — ЗАОЩАДЖУЄТЕ ЧАС І ГРОШІ!

Бувайте в Нью-Йорку просимо завітати до „АРКІ“!

НАША АДРЕСА:

ARCA Company

48 East 7th Street, New York 3, N.Y., U.S.A. Phone GRamercy 3-3550

ПРОСИМО ЦЕН КАТАЛОГ ПЕРЕХОВАТИ.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦІ!

УКРАїнський ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ у НЮАРКУ, Н. ДЖ. (Філія Українського Конгресового Комітету)

— влаштує: —

УРОЧИСТУ

ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ

В НЕДІЛЮ, 8-го ЛИСТОПАДА 1953 Р.

о год. 4-йй пополудні

В ЗАЛІ УКРАїнської ЦЕНТРАЛІ при 180 William Street, Newark, N. J.

В ПРОГРАМІ:

Святкові доповіді проф. М. Ветухова, голови УВАН; проф. д-ра Я. Падюха, представника НТШ; рецитати пани В. Олесницької, виступ чол. хору „Трембіта“, під управою п. І. Горюньського та бандуристів Р. Левницького й Ю. Юрковича.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

Просьба Українське Громадянство Нью-Йорку й околиці взяти масову участь у цьому національному Святі.

